

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Додаток № 3 до наказу НАСООА
від 26.06.2015 № 25

Затверджено Вченою радою НАСООА,
протокол від 25.06.2015 № 11

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

1. Загальні положення та терміни

- 1.1. Положення про інституційний репозитарій Національної академії статистики, обліку та аудиту (далі – Репозитарій) визначає основні поняття, склад, призначення, завдання та регламентує основні засади організації і управління інституційним репозитарієм Академії.
- 1.2. Інституційний репозитарій НАСООА (далі –irNASAA) – інституційний репозитарій, що накопичує, зберігає електронні публікації та електронні версії документів (творів) створених професорсько-викладацьким складом та студентами Національної академії статистики, обліку та аудиту (далі – Академії) або іншими особами, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ в мережі Інтернет.
- 1.3. Репозитарій формується та функціонує у відповідності до законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про Національну програму інформатизації», «Про авторське та суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в автоматизованих системах», національних стандартів України ГОСТ 7.1.-2003 «Библиографическая запись. Библиографическое описание», ГОСТ 7.82-2001 «Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных документов» та цього Положення.
- 1.4. Назва Репозитарію:
 - повна назва:
українською мовою: Інституційний репозитарій Національної академії статистики, обліку та аудиту;
англійською мовою: Institutional Repository of The National Academy of Statistics , Accounting and Auditing,
 - скорочена назва:
українською мовою: IPHACOA;
англійською мовою: irNASAA.
- 1.5. Основні терміни:

Автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належить виключне право щодо твору, відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» чи договору.

Архівна колекція - це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).

Відкритий доступ - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволено правовласниками всім бажаючим без обмежень та у будь-який час.

Депозитор - Особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.

Договір приєднання - договір, умови якого встановлені Академією, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Електронне видання (публікація) - електронний документ, інформація в якому представлена у формі електронних даних, що пройшов редакційно-видавниче

опрацювання, призначений для поширення в незмінному вигляді та має вихідні відомості.

Електронний архів (репозитарій) - місце, де зберігаються і підтримуються різні дані.

Інституційний репозитарій (*institutional repositories*) – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

Колекція - систематизоване зібрання творів, що мають науковий, художній, історичний інтерес.

Наукове видання - видання, що містить результати теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятники культури і історичні документи.

Препринт (*pre-print*) - підготовлений до публікації матеріал.

Постпринт (*post-print*) - документ, що пройшов редакторську правку, процедуру реферування і офіційно опублікований.

Самоархівування (*self-archiving*) - розміщення авторами електронних версій своїх наукових праць в загальнодоступних архівах електронних документів.

Спільнота *irNASAA*: зареєстрований для участі в *irNASAA* науковий підрозділ НАСООА, як то факультет, кафедра, центр чи інша наукова група або особа, що займається та продукує наукові роботи; будь-який науковий департамент, програма, дослідницький центр і т.д. Академії має право брати участь в *irNASAA* як «спільнота»; кожна така спільнота може призначити координатора, який працюватиме з бібліотекою для підтримки *irNASAA*.

Твори - створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: письмові твори наукового, технічного чи іншого характеру (книги, брошури, статті тощо); виступи, лекції, промови та інші твори; аналітичні огляди, звіти, презентації; аудіовізуальні твори; фотографічні твори; бази даних (компіляція даних), комп'ютерні програми, інші твори, представлені в електронній формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2. Призначення, завдання та характеристики репозитарію

2.1. Основне призначення *irNASAA* – накопичення, систематизація, зберігання інтелектуальних матеріалів академічної спільноти та інших осіб, а також поширення цих матеріалів у цифровому вигляді засобами Інтернет-технологій у середовищі світового науково-освітнього співтовариства.

2.2. Завдання *irNASAA*:

- забезпечення постійного та довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів праць науковців Академії, а також інших авторів, праці яких є цінним науковим надбанням і відповідають навчальному профілю Академії;
- популяризація здобутків отриманих вченими та студентами Академії;
- підвищення рейтингу Академії шляхом представлення наукових праць та інших матеріалів, що видаються в Академії;
- надання вільного доступу до праць через світові глобальні мережі.

2.3. Основні характеристики *irNASAA*:

- *irNASAA* є веб-орієнтованою, кумулятивною базою даних цифрових копій та електронних публікацій - колекції записів, призначених для постійного поповнення, зберігання і надання доступу на довготривалій основі, що визначена Академією;
- система, що дозволяє розмішувати матеріали особам після реєстрації на підставі діючих нормативних документів та підтверджує факт, авторство і дату розміщення матеріалів;
- система, що надає вільний безкоштовний повнотекстовий доступ до матеріалів з можливостями пошуку та ієрархічного перегляду за фондами, колекціями, авторами, назвами, ключовими словами, датами публікації тощо;
- репозитарій створюється на програмному забезпеченні відкритого доступу Dspace, розробки Масачусетського технологічного університету, що підтримує протокол

- обміну даними OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) та взаємодіє з іншими системами обміну метаданими OpenDOAR, ROAR та іншими.
- 2.4. Репозитарій irNASAA, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні функції:
- навчальну, що спрямована на сприяння освітньому процесу;
 - наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
 - довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;
 - поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління репозитарієм

- 3.1. Загальне управління репозитарієм здійснює Координаційна рада (далі – Рада), до складу якої входять перший проректор з науково-педагогічної роботи, проректор з наукової та науково-педагогічної роботи, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, проректор з науково-педагогічної роботи, інновацій та міжнародних зв'язків, начальник Науково-дослідного центру директор бібліотеки, завідувач ЦВНІТ, координатори (представники) від факультетів (кафедр).
- 3.2. Усі суперечливі питання щодо включення чи вилучення документів із репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів, порядок їх розміщення вирішує Рада.
- 3.3. Рада встановлює обов'язкові до виконання всіма користувачами irNASAA вимоги, що регламентують:
- коло осіб, які можуть розміщувати свої документи в irNASAA, перелік таких документів та порядок їх розміщення;
 - перелік документів та порядок їх розміщення;
 - порядок вирішення суперечок щодо розміщення документів в репозитарії;
 - порядок відкликання документів з репозитарію;
 - перелік форматів документів, які можуть бути розміщені в irNASAA;
 - шаблони документів, обов'язкові метадані документів і фондів (колекцій).
- 3.4. Бібліотека Академії виступає координатором процесу створення irNASAA. Функції адміністратора інституційного репозитарію покладаються на бібліотекаря.
- 3.5. Адміністратор може делегувати права і обов'язки щодо керування окремими фондами (колекціями) структурним підрозділам Академії або спільнотам в особі модераторів (уповноважених представників спільнот).
- 3.6. Модератори фондів (колекцій) мають слідкувати за виконанням даного Положення, вимог, встановлених Радою та вимог діючого законодавства України.
- 3.7. Бібліотека Академії виступає координатором і основним виконавцем процесу створення та функціонування (підтримки) репозитарію.
- 3.8. За збереження електронних документів репозитарію відповідає бібліотека та ЦВНІТ.
- 3.9. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує ЦВНІТ. За збереження електронних документів репозитарію відповідає відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Рада.
- 3.10. За потребою до роботи з академічним репозитарієм долучаються працівники будь-якого структурного підрозділу Академії, заступники деканів з наукових питань, завідувачі кафедр.

4. Структура, принципи наповнення та функціонування репозитарію

- 4.1. Репозитарій irNASAA є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура кореневого каталогу репозитарію складається із фондів спільнот – факультетів, кафедр та науково-дослідницького центру Академії. У разі потреби, за рішенням Координаційної ради, можуть створюватись інші спільноти (фонди) та колекції.

- 4.2. Тематичний склад визначається відповідно до наукового та навчального процесів Академії. До репозитарію можуть бути залучені: статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти); наукові публікації працівників Академії, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозитарії з боку видавництв; автореферати дисертацій, що захищені працівниками Академії; інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.
- 4.3. Репозитарій наповнюється науковими, науково-методичними, навчальними та інформаційно-рекламними творами, при створенні яких використовувалися ресурси Академії (кадрові, матеріально-технічні, фінансові, нормативно-дозвільні, іміджеві тощо).
- 4.4. Спільноти можуть мати колекції:
- навчальні видання;
 - наукові роботи студентів та професорсько-викладацького складу тощо.
- 4.5. Фонди репозитарію містять такі видання:
- наукові статті, монографії, підручники, тематичні збірники, матеріали конференцій, семінарів, тощо;
 - автореферати дисертацій та дисертації, захищені науковцями Академії;
 - магістерські та наукові роботи студентів;
 - інші документи наукового, освітнього та методичного призначення.
- 4.6. У репозитарії розміщуються праці рекомендовані до публікації Вченою Радою та/або видані видавництвом НАСОА, праці співробітників Академії видані в інших видавництвах:
- 1) *в обов'язковому порядку:*
 - наукова періодика;
 - збірники наукових праць;
 - матеріали конференцій;
 - монографії;
 - автореферати дисертацій та дисертації.
 - 2) *за бажанням автора:*
 - підручники, хрестоматії;
 - навчальні посібники;
 - навчально-методичні посібники.
- 4.7. В репозитарії не розміщуються твори тимчасового значення (методичні вказівки; методичні рекомендації до лабораторних робіт; конспекти і презентації лекцій; електронні навчальні засоби - тренажери, відео та аудіо лекції; тести; рекламні буклети, тощо).
- 4.8. Публікації, здійснені науковцями в інших видавництвах, розміщуються за умови відсутності заборони на їх розміщення з боку видавництв. Автори мають заздалегідь повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує Академія.
- 4.9. У разі існування договорів із видавцями, що унеможливають розміщення у Репозитарію повного твору, архівується препринт твору або його описова частина (бібліографія, анотація), а також (при відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка твору з посиланням на ресурс зберігання матеріалу. За рівнем доступності документи в репозитарію можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора у авторизованому доступі.
- 4.10. За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.
- 4.11. Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.
- 4.12. Навчальна література, опублікована та профінансована за кошти НАСОА, розміщується в репозитарії не раніше ніж через 12 місяців.
- 4.13. Хронологічні рамки щодо термінів зберігання творів у репозитарії не встановлюються.

5. Порядок підготовки даних та розміщення публікацій в irNASAA

- 5.1. IrNASAA є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією організацією - Академією.
- 5.2. В irNASAA розміщуються електронні видання (публікації) чи електронні версії друкованих публікацій (постпринти) або рецензовані матеріали (препринти).
- 5.3. Розміщення документів проводиться методом самоархівування із дотриманням вимог до підготовки та розміщення наукових публікацій або шляхом передачі електронного документу до бібліотеки. Для отримання можливості самоархівування автори мають зареєструватись та отримати відповідні права для роботи.
- 5.4. Адміністратор репозитарію здійснює реєстрацію авторів, надаючи їм права депозитора. Депозитором може бути як автор так і уповноважений працівник бібліотеки чи спільноти.
- 5.5. Автор надає до репозитарію електронну версію роботи в будь-якому форматі, що читається машиною. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Проте, у кожному з видів рекомендуються наступні формати:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt
Відео	MPEG	avi
Аудіо	WAV, MP3	mp3

- 5.6. Обов'язкові метадані матеріалів, що передаються в irNASAA - заголовок твору, прізвища авторів, ключові слова, анотація (якщо вона є) та вихідні відомості, подаються українською та англійською мовами.
- 5.7. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, зареєстрованого у репозитарії. За проханням автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється прихованою формою повного тексту, це здійснюється бібліотекарем. Якщо факультет (вчена рада факультету) визначають низький рівень роботи, що представлена автором у факультетській спільноті репозитарію, то Рада дає доручення адміністратору irNASAA вилучити цей документ.
- 5.8. Анотовані звіти по завершених науково-дослідницьких темах розміщуються після їх затвердження та передачі в УкрІНТІ.
- 5.9. Монографії, підручники, методичні матеріали розміщуються за окремим авторським договором.
- 5.10. Матеріал може бути відкликаний з репозитарію автором, Академією чи в правовому порядку. За проханням автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється на певний час прихованою формою повного тексту. Всі запити на відклик мають проходити через адміністратора репозитарію.
- 5.11. У разі коли спільнота чи наукова рада факультету визнають рівень роботи, що представлена автором у спільноті, як низький, Координаційна рада доручає адміністратору irNASAA вилучити такий документ.
- 5.12. Кожен електронний документ розміщується в відповідному фонді irNASAA.
- 5.13. Порядок дій при роботі в інституційному репозитарії визначається інструкцією по розміщенню публікацій в irNASAA.

6. Авторський договір

- 6.1. Відкритий доступ не відмінює авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Автор добровільно приймає рішення про представлення власного твору у відкритому доступі, підтверджуючи це у авторському договорі про передачу невиключних прав на використання твору у паперовому вигляді.
- 6.2. Розміщуючи свій твір в irNASAA Автор приймає умови договору про приєднання.

- 6.3. Твір не може бути розміщений в irNASAA, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення, містить інформацію, що охороняється державою.
- 6.4. У випадку, коли твір створено у співавторстві, розміщуючи такий твір в irNASAA кожен із співавторів приймає умови авторського договору.
- 6.5. Підписуючи авторський договір, автор передає Академії на безоплатній основі невиключні права на використання твору:
- на внесення твору у базу даних irNASAA;
 - на використання твору без одержання прибутку;
 - на відтворення твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову), не змінюючи його змісту;
 - на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
 - на виготовлення електронних копій твору для некомерційного розповсюдження;
 - на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Internet.
- 6.6. У авторському договорі автор підтверджує, що він не порушує прав третіх осіб (інших авторів чи видавництв).
- 6.7. Автор зобов'язаний підтвердити, що на момент розміщення твору в irNASAA:
- лише йому належать виключні майнові права на твір, що розміщується;
 - майнові права на твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);
 - майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.
- 6.8. Автор несе відповідальність перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує академії всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.
- 6.9. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.
- 6.10. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозитарію відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає роботу з репозитарію.

7. Прикінцеві положення

- 7.1. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження змін нової редакції Положення.
- 7.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.

Підготовлено:

Начальник науково-дослідного центру

О.А. Шевчук

Директор бібліотеки

М.О. Поліщук

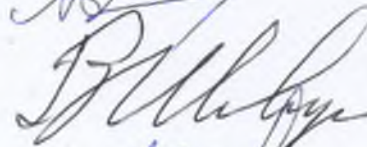
Погоджено:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

О.Ю. Редько

Проректор з науково-педагогічної та наукової роботи

В.О. Шевчук

Проректор з науково-педагогічної та виховної роботи

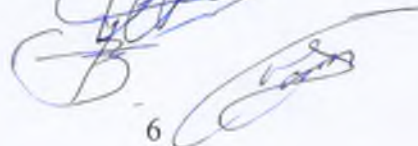
Л.Є. Момотюк

Завідувач ЦВНІТ

О.М. Бец

Завідувач юридичного відділу

Б.І. Чиж